

IO2

ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

Πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος
“Vet opportunities for migrants and refugees”

(Ακρωνύμιο “VET4MIGRE”)

Κωδικός έργου: 2017-1-DK01-KA202-034224

Δράση

Erasmus Plus KA2 Στρατηγικές Συμπράξεις στον τομέα της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης
και Κατάρτισης– Ανάπτυξη Καινοτομίας

Erasmus+

Index

Εισαγωγή	3
I ΙΤΑΛΙΑ.....	4
1. Πλαίσιο.....	4
2. Καλές πρακτικές . Ιταλία	4
II ΕΛΛΑΔΑ.....	6
1. Πλαίσιο.....	6
2. Καλές πρακτικές . Ελλάδα	7
III ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ.....	9
1. Πλαίσιο.....	9
2. Καλές Πρακτικές Βουλγαρία	9
IV ΙΣΠΑΝΙΑ.....	11
1. Πλαίσιο.....	11
2. Καλές Πρακτικές Ισπανία	12
V ΔΑΝΙΑ	13
1. Πλαίσιο.....	13
2.Καλές Πρακτικές. Δανία.	14
Credits.....	17

Εισαγωγή

Η επιχειρηματικότητα είναι ένα ισχυρό εργαλείο για τη δημιουργία θέσεων εργασίας μεταξύ των μεταναστών και των προσφύγων που αντιμετωπίζουν προβλήματα στην αναζήτηση εργασίας. Επίσης, δίνει ώθηση στην οικονομική ανάπτυξη και παρέχει νέες ικανότητες και δεξιότητες.

Στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης «Επιχειρηματικότητα 2020», η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στοχεύει να δημιουργήσει ένα περιβάλλον όπου οι υπηρεσίες υποστήριξης των επιχειρήσεων προσεγγίζουν όλους τους πιθανούς επιχειρηματίες, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που προέρχονται από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγνωρίζει ότι οι μετανάστες αποτελούν σημαντικό αριθμό πιθανών επιχειρηματιών, αλλά αντιμετωπίζουν συγκεκριμένα νομικά, πολιτιστικά και γλωσσικά εμπόδια.

Σε αυτό το πρόγραμμα, στοχεύουμε στη στήριξη της δημιουργίας, της βελτίωσης και της ευρύτερης διάδοσης των προγραμμάτων στήριξης για τους μετανάστες και τους πρόσφυγες. Αναγνωρίζουμε ότι είναι σημαντικό να αναπτυχθούν νέες, δημιουργικές και μακροπρόθεσμες στρατηγικές που θα επιτρέψουν στους πρόσφυγες και στους μετανάστες, να προσαρμοστούν, να ενσωματωθούν και να γίνουν καλύτεροι πολίτες στις χώρες υποδοχής τους και να υποστηρίξουν την ομαλή μετάβασή τους στην αγορά εργασίας προσφέροντας κατάρτιση και καθοδήγηση για αυτοαπασχόληση.

Το φυλλάδιο “Καλές Πρακτικές” συντάχθηκε ως μια αναφορά για όσους ενδιαφέρονται να μάθουν περισσότερα για τις καινοτόμες και πρωτοποριακές πρακτικές στο τομέα της επιχειρηματικότητας σήμερα. Πρόκειται για μία συλλογή από 2 πρακτικές για κάθε χώρα που συμμετέχει στο σχέδιο. Κάθε κεφάλαιο παρουσιάζει το πλαίσιο της χώρας, ακολουθούμενο από 2 καλές πρακτικές οι οποίες έχουν προσδιοριστεί ως καινοτόμες, επιτυχείς και αξίζει να διαδοθούν. Ως εκ τούτου, αυτή η διεθνής επιτομή, με κεφάλαια από τη Βουλγαρία, την Ισπανία, τη Δανία, την Ιταλία και την Ελλάδα, είναι χρήσιμη για κάθε ενδιαφερόμενο που συνεργάζεται και επιδιώκει να υποστηρίξει τους μετανάστες και τους πρόσφυγες επιχειρηματίες. Ενθαρρύνουμε τη χρήση του συγκεκριμένου φυλλαδίου ως πηγή έμπνευσης και ανταλλαγής ιδεών για να ενισχύσουμε τη συζήτηση και την εφαρμογή αποτελεσματικών λύσεων για να διασφαλίσουμε ότι οι μετανάστες και οι πρόσφυγες επιχειρηματίες θα επιτύχουν τους στόχους τους.

I ΙΤΑΛΙΑ

1. Πλαίσιο

Στην Ιταλία, ο πληθυσμός των μεταναστών αυξήθηκε κατά περίπου 2 εκατομμύρια από το 2007 έως το 2016 και το 2016 οι ιταλικές αρχές κατέγραψαν σχεδόν 263.000 αλλοδαπούς. Σύμφωνα με εκτιμήσεις του IDOS το 2016, ο συνολικός αριθμός μεταναστών που διαμένουν στην ιταλική επικράτεια είναι περίπου 5.359.000.

Ο αριθμός των εργαζομένων με ξένο υπόβαθρο αυξήθηκε σε 2.401.000 το 2016 – αύξηση 42.000 ατόμων σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Οι εργαζόμενοι δραστηριοποιούνται κυρίως στον τομέα της παροχής υπηρεσιών (66,4%), στη βιομηχανία και το μικρότερο ποσοστό στο τομέα της γεωργίας. Μεταξύ των εργαζομένων αλλοδαπών, περισσότερο από το 13% αυτών ασχολούνται με την επιχειρηματική δραστηριότητα. Το ποσοστό αυτό αυξάνεται σε 50% για τον κινεζικό πληθυσμό. Οι επιχειρήσεις των μεταναστών αντιπροσωπεύουν συνολικά το 10% όλων των επιχειρήσεων στην Ιταλία.

Σε αυτό το πλαίσιο, οι πάροχοι επαγγελματικής κατάρτισης πρέπει να ενημερώσουν τις εκπαιδευτικές τους προσφορές προκειμένου να συμμορφωθούν με την ταχέως μεταβαλλόμενη κατάσταση που προκαλείται από το πρόσφατο φαινόμενο της μετανάστευσης. Ορισμένες από τις καλές πρακτικές στην Ιταλία και στην υπόλοιπη Ευρώπη στοχεύουν στον εντοπισμό νέων δεξιοτήτων που απαιτούνται τόσο από τους εκπαιδευτές όσο και από τους μετανάστες, προκειμένου να προωθηθεί η απασχολησιμότητά τους. Ορισμένες από τις δεξιότητες που απαιτούνται αφορούν τη διαπολιτισμική επικοινωνία και την προσαρμογή στη ποικιλομορφία. Ως εκ τούτου, προέκυψε η ανάγκη για την ανάπτυξη νέων προσεγγίσεων και καινοτόμων μεθοδολογιών.

2. Καλές πρακτικές . Ιταλία

2.1 M.I.C.R.O. - Migrants Ideas Converted into Real Opportunities

<http://micro.microcredito.gov.it/>

Συνεργάτες του προγράμματος:

Ente Nazionale per il Microcredito (Συντονιστής)	Ρώμη, Ιταλία
Ce.S.F.Or – Centro Studi Formazione Orientamento	Ρώμη, Ιταλία
Mediterr – Réseau Euro-Méditerranéen pour la Coopération	Βρυξέλλες, Βέλγιο
Acción contra el hambre	Μαδρίτη, Ισπανία
Nantik Lum	Μαδρίτη, Ισπανία
Wisamar Bildungsgesellschaft gemeinnützige GmbH	Λειψία, Γερμανία

Το MICRO είναι ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα που απευθύνεται σε όλους τους φορείς εκμετάλλευσης μικροπιστώσεων και σε ΜΚΟ που συνεργάζονται με μετανάστες οι οποίοι ενδιαφέρονται να δραστηριοποιηθούν επιχειρηματικά.

Το πρόγραμμα έχει ως γενικό στόχο τη δημιουργία επαγγελματιών ικανών να υποστηρίξουν τους μετανάστες σε όλες τις φάσεις υλοποίησης μιας επιχειρηματικής δραστηριότητας. Οι εταίροι του προγράμματος εργάζονται για τη δημιουργία και τη δοκιμή μιας καινοτόμου πλατφόρμας e-learning, προκειμένου οι φορείς εκμετάλλευσης να αποκτήσουν εγκάρσιες δεξιότητες στους τομείς της οικονομίας, της χρηματοδότησης και της διαπολιτισμικής επικοινωνίας.

Το πρόγραμμα προβλέπει δύο βασικές δέσμες δραστηριοτήτων οι οποίες θα διεξαχθούν στη Ρώμη: η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και μαθημάτων κατάρτισης. Για τον εντοπισμό των βέλτιστων πρακτικών συζητούνται οι τρέχουσες ή παρελθούσες βέλτιστες πρακτικές που υλοποιούνται από τους εταίρους σε τομείς όπως η πρόσβαση στην πίστωση, η κατάρτιση και η κοινωνική ένταξη των μεταναστών, καθώς και πρακτικά μοντέλα και λύσεις για την πορεία κατάρτισης των φορέων εκμετάλλευσης. Για τα μαθήματα κατάρτισης, δοκιμάζεται μια νέα μεθοδολογία με 20 φορείς από χώρες εταίρους.

Το πρόγραμμα προβλέπει επίσης δύο βασικά αποτελέσματα: μια πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης και μια διαδρομή περί κατάρτισης. Η πλατφόρμα θα απευθύνεται σε φορείς εκμετάλλευσης που εργάζονται με μετανάστες που έχουν εξαιρετικά διαφορετικό υπόβαθρο. Η διαδρομή κατάρτισης που περιλαμβάνεται στην πλατφόρμα θα τους επιτρέψει να ενισχύσουν τις εγκάρσιες δεξιότητές τους.

Απευθύνεται σε μετανάστες επιχειρηματίες και προσφέρει μια πλήρη επισκόπηση, προσανατολισμό και μια αρχική κατάρτιση σχετικά με τον τρόπο υλοποίησης μιας επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Τα εργαλεία που σχετίζονται με την εκπαιδευτική πορεία διατίθενται στον ακόλουθο σύνδεσμο:

<http://micro.microcredito.gov.it/en/corso-formativo-per-operatori/>

Οι πόροι που διατίθενται στους μετανάστες επιχειρηματίες διατίθενται εδώ:

<http://micro.microcredito.gov.it/en/english-educational-path-for-entrepreneur/>

2.2 CNA World
www.cnaroma.it

Το “Confederazione Nazionale dell'Artigianato e della Piccola e Media Impresa di Roma”, CNA, εργάζεται με σκοπό την υποστήριξη και την εκπροσώπηση των μικρών βιοτεχνικών επιχειρήσεων και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στον εμπορικό τομέα.

Αντιπροσωπεύουν το ενδιαφέρον των μικρών επιχειρηματιών και παρέχουν υπηρεσίες στον τομέα της επαγγελματικής κατάρτισης. Το CNA δημιούργησε ένα γραφείο

υποστήριξης για τη συνεχή και εξατομικευμένη υποστήριξη και διοργανώνει εκδηλώσεις ανοιχτές στους μετανάστες και τον ιταλικό λαό, προωθώντας έτσι την κοινωνική ένταξη.

Το CNA World προσφέρει τις ακόλουθες υπηρεσίες που σχετίζονται με την επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση: ατομική υποστήριξη των επιχειρήσεων, συνεδρίες επαγγελματικής κατάρτισης και καθοδήγηση.

¹ <http://www.cnaroma.it/aree-tematiche/imprenditoria-straniera-cna-world>

Το CNA προσφέρει μια υπηρεσία αξιολόγησης επιχειρηματικών ιδεών ξεκινώντας την ανάλυση με μια μορφή ερωτηματολογίου. Το προσωπικό του CNA αξιολογεί την ποιότητα της επιχειρηματικής ιδέας καθώς και τις δεξιότητες και τις ικανότητες του μετανάστη.

Οι συνεδρίες επαγγελματικής κατάρτισης ακολουθούν την ατομική ανάλυση του επιχειρηματικού σχεδίου και των δεξιοτήτων και ικανοτήτων του ατόμου. Κάθε εκπαιδευτική συνεδρία διαρκεί 3 μήνες και επικεντρώνεται στους κανόνες του προϋπολογισμού, στο μάρκετινγκ, συμπεριλαμβανομένου και του διαδικτύου.

Τέλος, οι κύκλοι καθοδήγησης προσφέρονται στο CNA στη Ρώμη. Κάθε κύκλος διαρκεί από ένα έως έξι μήνες, ανάλογα με τις ανάγκες του κατόχου.

Το CNA Roma, δρώντας στη πρωτεύουσα της Ιταλίας, προσφέρει επίσης έναν κατάλογο μαθημάτων επαγγελματικής κατάρτισης αφιερωμένο τόσο στους μετανάστες όσο και στους Ιταλούς. Ο κατάλογος των μαθημάτων είναι διαθέσιμος στο διαδίκτυο.

Ο Indra Perena είναι ο σημερινός πρόεδρος της CNA World. Είναι επιχειρηματίας από τη Σρι Λάνκα που ζήτησε υποστήριξη από τη CNA το 2009 και τώρα είναι πρόεδρος μιας επιχείρησης παροχής υπηρεσιών στη Ρώμη. Ανέφερε ότι ένα από τα πιο σημαντικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ξένες επιχειρήσεις είναι η ολοκλήρωση.

II ΕΛΛΑΔΑ

1. Πλαίσιο

Το 2017, ο συνολικός αριθμός των μεταναστών που διαμένουν στην Ελλάδα ήταν περίπου 1,2 εκατομμύρια. Ο αριθμός αυτός σημαίνει ότι οι μετανάστες αποτελούν περίπου το 10,9% του συνολικού πληθυσμού της χώρας. Οι χώρες προέλευσης των μεταναστών ποικίλουν, με κυριότερες τη Συρία, το Ιράκ και το Πακιστάν.

Φυσικά, οι μετανάστες αναζητούν επαγγέλματα σε περιορισμένους τομείς όταν αναζητούν εργασία προκειμένου να ζήσουν.

Οι μετανάστες τείνουν να απασχολούνται στους ακόλουθους τομείς:

- Κατασκευή
- Ιδιωτικά νοικοκυριά
- Ξενοδοχεία

- Γεωργία
- Εμπορικές συναλλαγές.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η απασχόληση των ανδρών μεταναστών στον κατασκευαστικό τομέα υπερβαίνει το 25% της συνολικής απασχόλησης.

Όλο και περισσότερες οργανώσεις και δημόσιοι οργανισμοί οργανώνουν μια μεγάλη ποικιλία εκπαιδευτικών και επαγγελματικών προγραμμάτων και σεμιναρίων, επιτρέποντας στους μετανάστες υψηλής ειδίκευσης να έχουν περισσότερες ευκαιρίες εργασίας. Η αύξηση των σχετικών δεικτών όσον αφορά την παροχή εκπαίδευσης και κατάρτισης υποστηρίζεται από το ελληνικό κράτος.

Οι παραπάνω εκπαιδευτικές υπηρεσίες βασίζονται κυρίως στα εξής:

- Γλωσσικά μαθήματα
- Εκπαίδευση στις ΤΠΕ
- Εκμάθηση με βάση την εργασία
- Καθοδήγηση σταδιοδρομίας
- Υποστήριξη επιχειρηματικότητας

https://migrationdataportal.org/?i=unemp_gap&t=2016&cm49=300

2. Καλές πρακτικές . Ελλάδα

2.1: Ινστιτούτο Ανάπτυξης της Επιχειρηματικότητας
(<https://ied.eu/>)

Το Ινστιτούτο Ανάπτυξης της Επιχειρηματικότητας (INANEΠ) είναι ένας μη κερδοσκοπικός και μη κυβερνητικός οργανισμός που βρίσκεται στη Λάρισα. Ο κύριος στόχος του Ινστιτούτου είναι η προώθηση των αρχών της επιχειρηματικότητας και η υποστήριξη των ευάλωτων ομάδων όπως οι μετανάστες και οι πρόσφυγες. Δεν παρέχουν μόνο υποστήριξη για την ένταξή τους στην αγορά εργασίας αλλά και για τη βελτίωση της κοινωνικής τους ένταξης.

Επιπλέον, η INANEΠ καταβάλει προσπάθειες για την ενίσχυση της κοινωνικής ευθύνης και της ευαισθησίας, καταπολεμώντας τις διακρίσεις. Με αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται η οικονομική και κοινωνική πρόοδος σε όλες τις μειονεκτικές περιοχές του πληθυσμού.

Μέσω της συμμετοχής σε διάφορα προγράμματα, το προσωπικό του Ινστιτούτου απέκτησε εμπειρία και τεχνογνωσία στη παροχή υποστήριξης σε μετανάστες που δείχνουν ενδιαφέρον για την επιχειρηματικότητα ή για να ξεκινήσουν τη δική του επαγγελματική σταδιοδρομία στη χώρα υποδοχής.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το Ινστιτούτο Ανάπτυξης της Επιχειρηματικότητας, σε συνεργασία με άλλους εταίρους στο πλαίσιο της υλοποίησης του Ευρωπαϊκού σχεδίου, έχει αναπτύξει

μια ηλεκτρονική πλατφόρμα για την υποστήριξη εμπειρογνομόνων και επαγγελματιών, οι οποίοι, με τη σειρά τους συμβάλλουν στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας των μεταναστών. Η ιδέα αυτής της πλατφόρμας είναι ότι ο εκπαιδευτής θα έχει πρόσβαση σε υλικό που θα διερευνά τις δεξιότητες των μεταναστών που είναι ήδη επιχειρηματίες ή που θέλουν να ανοίξουν την δική τους επιχείρηση.

2.2 Δήμος Βόλου – Κεκπα Διεκ (<http://www.kekpa.gr/el/magazine>)

Λαμβάνοντας υπόψη το μεγάλο αριθμό μεταναστών που ζούν στο Βόλο, οι δράσεις που βελτιώνουν την καθημερινότητά τους είναι κρίσιμες. Γι' αυτό το λόγο ο Δήμος Βόλου παρέχει εκπαιδευτικά προγράμματα απευθυνόμενα σε όλους τους ενήλικες είτε εργοδοτούμενους είτε ανέργους, ανεξαρτήτως φύλου, εκπαιδευτικού επιπέδου, χώρας προέλευσης κ.λπ. Η μόνη προϋπόθεση για τα ενδιαφερόμενα μέρη είναι το ενδιαφέρον τους για την απόκτηση γνώσης και η ενεργός συμμετοχή τους. Ο κύριος στόχος του προγράμματος μάθησης είναι η ενσωμάτωση των μειονεκτούντων λαών τόσο στην κοινωνία όσο και στην αγορά εργασίας.

Τα μαθήματα τα οποία λαμβάνουν μεγάλο ενδιαφέρον από τους μετανάστες είναι μαθήματα γλωσσικής μάθησης και εκμάθησης υπολογιστών, απαραίτητα για την καθημερινότητα και την εργασία τους. Γενικά, τα προγράμματα αποσκοπούν στην ενίσχυση της ικανότητας προσαρμογής στις απαιτήσεις ενός συνεχώς μεταβαλλόμενου κοινωνικοοικονομικού περιβάλλοντος για τους αλλοδαπούς πολίτες.

Η ΚΕΚΠΑ ΔΙΕΚ αποτελείται από τη συνεργασία της δημόσιας επιχείρησης ΚΕΚΠΑ με το Δημόσιο Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης ΔΙΕΚ. Λειτουργεί ως τμήμα του Δήμου Βόλου. Υπάρχουν δύο κέντρα ΚΕΚΠΑ ΔΙΕΚ για την αντιμετώπιση των αναγκών των μεταναστών.

Μερικοί από τους στόχους των κέντρων είναι:

- Προώθηση της απασχόλησης με έμφαση στην “Κοινωνική Οικονομία”
- Υποστήριξη των υφιστάμενων μικρών επιχειρήσεων των μεταναστών που αντιμετωπίζουν κίνδυνο να κλείσουν
- Οργάνωση και έναρξη εκδηλώσεων με στόχο την ευαισθητοποίηση σχετικά με την κοινωνική ένταξη των μεταναστών.
- Να επιτρέψει στους μετανάστες να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και εκπαίδευσης.
- Εντοπισμός των φαινομένων αποκλεισμού και υπεράσπιση αυτών στον Οργανισμό Προστασίας του Πολίτη.

III ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

1. Πλαίσιο

Σύμφωνα με την έκθεση για τη δημογραφική στρατηγική της κυβέρνησης, 25.223 άνθρωποι έχουν έρθει στη Βουλγαρία από άλλες χώρες. Αυτό περιλαμβάνει τόσο τους Βούλγαρους που επιστρέφουν όσο και τους μετανάστες, σύμφωνα με το αρμόδιο υπουργείο. Οι μετανάστες αριθμούν συνολικά 14.501 άτομα. 13.066 από αυτά προέρχονται από χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το 2015 το 55% των μεταναστών προερχόταν από τη Τουρκία, τη Συρία και τη Ρωσία, με το υψηλότερο ποσοστό να προέρχεται από τη Τουρκία το οποίο ανέρχεται σχεδόν στο ένα τέταρτο του συνόλου των μεταναστών. Οι Σύριοι αποτελούν το δεύτερο υψηλότερο αριθμό με συνολικό ποσοστό 15,9% και το τρίτο μεγαλύτερο μερίδιο της Ρωσικής Ομοσπονδίας, με ποσοστό 14%.

Όσον αφορά τη κατάσταση των προσφύγων στη Βουλγαρία, ο αριθμός των ατόμων στη τριτοβάθμια εκπαίδευση έχει μειωθεί περισσότερο από δύο φορές σε σύγκριση με άλλες κατηγορίες από την αρχή του «κύματος» των προσφύγων στη χώρα. Επιπλέον, σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία για τα τελευταία 2 χρόνια, τα άτομα χωρίς εκπαίδευση ανέρχονται στο 54%. Την ίδια χρονιά, ο αριθμός των αιτούντων για άσυλο από τη Συρία μειώθηκε σημαντικά σε διπλάσια επίπεδα από ό,τι το 2015.

«Δυστυχώς, το επίπεδο εκπαίδευσης των προσφύγων δεν είναι υψηλό, οι περισσότεροι από αυτούς είναι είτε χωρίς εκπαίδευση είτε σε βασικό εκπαιδευτικό επίπεδο. Ωστόσο, υπάρχει εργασία για όλους και συνεχώς λαμβάνουμε έρευνες και μελέτες από διαφορετικούς εργοδότες», εξηγεί η Άννα Αντρέαβα από την κρατική υπηρεσία για τους πρόσφυγες.

2. Καλές Πρακτικές Βουλγαρία

2.1 Μήνας Προσφύγων και Μεταναστών **FB εκδήλωση εδώ.**

Η εκδήλωση «Μήνας Προσφύγων και Μεταναστών» γιορτάζει την κουλτούρα και την ταυτότητα των προσφύγων και των μεταναστών στη Βουλγαρία, με συζητήσεις για θέματα που σχετίζονται με τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν.

Στόχος μας είναι να προσεγγίσουμε το ευρύτερο δυνατό φάσμα ανθρώπων. Έχουμε εκδηλώσεις για τον τομέα των ΜΚΟ, οικογένειες, προγραμματιστές και επιχειρηματίες για την εξεύρεση καινοτόμων λύσεων στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες, δήλωσε η Iva Gmhashka, διευθύντρια της κοινωνικής εκδήλωσης HITL.

«Είμαστε πολύ ευτυχείς που η Αντιπροσωπεία την Ευρωπαϊκής Επιτροπής στη Βουλγαρία αποφάσισε να γίνει συνδιοργανωτής της πρωτοβουλίας και να την υποστηρίξει, καθώς είναι εξαιρετικά σημαντικό για εμάς να φέρνουμε σε συνεργασία την κοινότητα, τις οργανώσεις και τα θεσμικά όργανα, με σκοπό τη λύση των κοινωνικών προβλημάτων»

Στο «A Hub» πραγματοποιήθηκε η πρώτη εκδήλωση – μια διαπολιτισμική βραδιά αφιερωμένη στη Συρία – όπου οι πρόσφυγες προετοίμασαν παραδοσιακά πιάτα και παρουσίασαν τη χώρα τους. Υπήρξε επίσης μια “Ταχεία Συνάντηση” για τη γνωριμία των συμμετεχόντων. Στο μήνα αυτό, ο χώρος του A Hub διακοσμήθηκε με φωτογραφίες τεσσάρων διαφορετικών εκθέσεων, παρουσιάζοντας ιστορίες προσφύγων από όλο τον κόσμο.

Η πρωτοβουλία περιλαμβάνει επίσης ένα εργαστήριο τέχνης, προβολή ταινιών, ενημερωτικές συναντήσεις, παρουσίαση καινοτομιών και πολλά άλλα. Υπήρχε επιπλέον ένα εργαστήριο για μητέρες και παιδιά όπου μοιράζονταν δημιουργικές τεχνικές και ιστορίες. Κατά τις ενημερωτικές συναντήσεις, οι εκπρόσωποι των ΜΚΟ εξοικειώθηκαν με νέες μεθοδολογίες και επεδίωξαν να καθορίσουν καλύτερα τα βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες.

Οι συμμετέχοντες των εκδηλώσεων περιελάμβαναν ΜΚΟ, μετανάστες και πρόσφυγες από τη Συρία, το Ιράκ, το Αφγανιστάν και πολλές άλλες χώρες.

Οι συντονιστές περιλαμβάνουν: την Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στη Βουλγαρία, τον A Hub, το HITL, τον Βουλγαρικό Ερυθρό Σταυρό, τη Caritas Sofia, το Συμβούλιο των Γυναικών Προσφύγων στη Βουλγαρία και τα Όμορφα Πρόσωπα της Συρίας. Μεταξύ των εταίρων της πρωτοβουλίας είναι: το Πρόγραμμα για τους Πρόσφυγες, η SIBI Βουλγαρίας, η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες και ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης.

Ως χώρος κοινωνικών καινοτομιών, το A Hub φιλοξενεί πολλά γεγονότα για όσους θέλουν να μάθουν περισσότερα για τους πρόσφυγες και τους μετανάστες και να εξοικειωθούν περισσότερο με αυτούς και τους πολιτισμούς τους, καθώς και με τις κοινωνικές καινοτομίες και την ένταξή τους.

Η είσοδος είναι ελεύθερη σε όλα τα γεγονότα.

[2.2 Ενημερωτικό Εργαστήριο Σχεδιασμού](#)

[Facebook εκδήλωση εδώ.](#)

[Innovation Starter box.](#)

Οι διοργανωτές αυτής της εκδήλωσης έθεσαν το μεγάλο ερώτημα: “Ποιες είναι οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες στη Βουλγαρία;” Η πρόθεση ήταν να δημιουργηθούν επιτυχείς κοινωνικές καινοτομίες, να κατανοηθούν πλήρως οι ανάγκες των δικαιούχων και να καθοριστούν με ακρίβεια τα προβλήματα που πρέπει να λυθούν.

Η Leona Aslanova του Starter Box είναι ειδήμων στο σχεδιασμό της σκέψης στη Βουλγαρία. Ηγήθηκε ενός εργαστηρίου σχεδιασμού σκέψης μαζί με εκπροσώπους ΜΚΟ και προσφύγων, όπου παρουσίασε τις βασικές αρχές των τελευταίων μεθοδολογιών και βοήθησε τους συμμετέχοντες να ορίσουν τις τρεις κύριες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες.

Οι συμμετέχοντες εργάστηκαν για την κατανόηση και τον ορισμό της «διαδικασίας σχεδιασμού σκέψης» και δημιούργησαν προσωπικότητες οι οποίες θα αντιπροσωπεύσουν τους διάφορους τύπους προσφύγων στη Βουλγαρία και τις μοναδικές προκλήσεις τους. Άλλα θέματα περιελάμβαναν προκαταλήψεις και αμφισβητούμενους ορισμούς.

IV ΙΣΠΑΝΙΑ

1. Πλαίσιο

Η Ισπανία γνώρισε μαζική εισροή μεταναστών από τις αρχές του 21ου αιώνα, κυρίως λόγω οικονομικών παραγόντων. Τα στοιχεία του 2017 για την Ισπανία δείχνουν ότι το 9,49% του πληθυσμού αποτελείται από μετανάστες.

Οι αλλοδαποί εργαζόμενοι αντιπροσώπευαν το 2006 το 13% του συνολικού ισπανικού πληθυσμού συγκριτικά με το 6,6% το 2001. Γενικά, μπορεί να πει κανείς ότι η ισπανική αγορά εργασίας κατάφερε να απορροφήσει αυτήν τη τεράστια αύξηση σε σύντομη χρονικά περίοδο. Ωστόσο, οι μετανάστες τείνουν να καταλαμβάνουν τομείς χαμηλής ειδίκευσης, οι

οποίοι δεν καλύπτονται από Ισπανούς πολίτες. Επιπλέον, οι μετανάστες είναι συχνά σε μεγαλύτερο βαθμό καταρτισμένοι για τις θέσεις που λαμβάνουν και συχνά εργάζονται με προσωρινές και περιστασιακές συμβάσεις. Σε κάθε περίπτωση, αυτές οι αρνητικές καταστάσεις τείνουν να βελτιώνονται καθώς οι μετανάστες αυξάνουν το χρόνο διαμονής τους στη χώρα.

Το 2017, 284.077 μετανάστες συμπεριλήφθηκαν στο Ειδικό Καθεστώς Εργαζομένων Αυτοαπασχολούμενων (ΕΚΕΑ), σύμφωνα με τα στοιχεία της Ένωσης Αυτόνομων Εργαζομένων (ΕΑΕ). Στις περισσότερες περιπτώσεις, αυτό περιλαμβάνει άτομα τα οποία αυτοαπασχολούνται και παρουσιάζεται ως βέλτιστος τρόπος για την αντιμετώπιση της κρίσης και την είσοδο στην ισπανική αγορά εργασίας. Κατά συνέπεια, οι μικρές επιχειρήσεις κυριαρχούν, με χαμηλή παραγωγική ικανότητα (συχνά οικογενειακή) με προτίμηση σε τομείς όπως εστίαση και κατασκευές (38%). Αυτές οι μικρές επιχειρήσεις καταλαμβάνουν επίσης ένα σημαντικό ποσοστό στο τομέα του εμπορίου και των μεταφορών.

Δυστυχώς, στην Ισπανία πολύ λίγες είναι οι ΜΚΟ που προσφέρουν ευκαιρίες επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης για τους μετανάστες, επομένως απαιτείται βελτίωση στον εν λόγω τομέα.

2. Καλές Πρακτικές Ισπανία

2.1 Προγράμματα Υποδοχής Και Αρχικής Ειδικής Βοήθειας Για Την Καλυψη Πρωτων Αναγκων Και Κατοικίας

<https://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2009/spain-the-occupational-promotion-of-migrant-workers>)

Οι υπηρεσίες υποδοχής παρέχουν πληροφορίες και συμβουλές σε νέους κατοίκους του Δήμου. Επίσης, βοηθούν στην παροχή πληροφοριών και συμβουλών σχετικά με τα απαραίτητα διοικητικά και νομικά βήματα, καθώς και ό,τι αφορά τη στέγαση, τα σχολεία, τη περίθαλψη και την αναγνώριση των επαγγελματικών δικαιωμάτων κ.λπ.

Οι υπηρεσίες υποδοχής οι οποίες συνιστώνται σε ένα τέτοιο πρόγραμμα είναι οι εξής: ατομική συμβουλευτική στη γλώσσα προέλευσης για τους νεοεισερχόμενους, ομαδική συμβουλευτική επίσης στη μητρική γλώσσα των μεταναστών, ατομική παροχή συμβουλών όσον αφορά την αναγνώριση των επαγγελματικών δικαιωμάτων και προσόντων, και άλλες σχετικές πληροφορίες.

2.2 Οικογενειακές Πολιτικές Αναπτυξης

https://www.coe.int/t/dg3/socialpolicies/socialcohesiondev/source/GUIDEMIGRANTS_EN.pdf and <https://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2009/spain-the-occupational-promotion-of-migrant-workers>)

Η ένταξη σε μια νέα κοινωνία είναι θεμελιώδης για τη προσαρμογή. Στο πνεύμα αυτό, οι άνθρωποι πρέπει να αισθάνονται ότι οι πολιτισμοί τους και οι παραδόσεις τους γίνονται σεβαστοί.

Οι πολιτικές ανασυγκρότησης της οικογένειας για εκείνους τους μετανάστες που έχουν ήδη εγκατασταθεί στην Ισπανία αποσκοπούν στη διευκόλυνση της άφιξης των συζύγων και παιδιών, καθώς και την ένταξή τους στο ισπανικό εκπαιδευτικό σύστημα, όπως επίσης και την προσαρμογή συνθηκών εργασίας λόγω θρησκευτικών ζητημάτων: (προσαρμογή στις περιόδους του Ραμαζανιού)

Τα παιδιά με μεταναστευτικό υπόβαθρο μαθαίνουν για έναν εντελώς διαφορετικό κόσμο στα σχολεία. Οι ΜΚΟ σε αυτή τη πρωτοβουλία διαδραματίζουν ένα πολύ σημαντικό ρόλο στις εργασίες ευαισθητοποίησης.

Όλες οι εικόνες: <https://pixabay.com/>

V ΔΑΝΙΑ

1. Πλαίσιο

Στη Δανία, το 2017, το 13% του συνολικού πληθυσμού αποτελούνταν από μετανάστες και απογόνους αυτών. Το 58% των μεταναστών στη Δανία προέρχονται από μη Δυτικές χώρες. Αυτός ο αριθμός αυξήθηκε σημαντικά τις τελευταίες τρεις δεκαετίες. Από το 1995 έως το 2008, οι μετανάστες με μη δυτικό υπόβαθρο παρουσίασαν αύξηση της απασχόλησης, ωστόσο, σημειώνεται ότι από το 2008 ο αριθμός των απασχολούμενων μειώθηκε και πάλι. Από το 2015, οι μετανάστες με μη δυτικό υπόβαθρο ηλικίας 16 έως 64 ετών εργάζονταν με ποσοστό 53% και 45% άντρες και γυναίκες αντίστοιχα.

Στη πιο πρόσφατη διαθέσιμη έκθεση του “Δείκτη Επιχειρηματικότητας για τους Μετανάστες και τους απογόνους τους στη Δανία το 2013”, σημειώνεται ότι από το σύνολο των επιχειρηματιών στη Δανία το 13,6% αποτελείται από μετανάστες και από τους απογόνους τους. Το 8,3% αυτών έχει μη δυτική καταγωγή. Αυτό είναι στη πραγματικότητα, το υψηλότερο ποσοστό που έχει δει ποτέ η Δανία. Σημειώνεται επίσης ότι υπάρχει μια τάση για περισσότερες γυναίκες μετανάστριες να επιλέγουν να είναι επιχειρηματίες σε σχέση με τις Δανέζες υπηκόες. Επιπλέον, μεταξύ 2007 και 2010, ο αριθμός των μεταναστών αυξήθηκε από 24% σε 30%.

Στην ίδια έκθεση επισημαίνεται ότι οι μετανάστες στη Δανία τείνουν να επικεντρώνονται στους τομείς του εμπορίου, των μεταφορών, των ξενοδοχείων και των εστιατορίων. Ενώ

οι Δανοί υπήκοοι επικεντρώνονται περισσότερο στις “υπηρεσίες πληροφόρησης και επικοινωνίας των γνώσεων”. Ωστόσο η τομεακή αυτή εστίαση τείνει να μετατοπιστεί καθώς οι μετανάστες επεκτείνουν τη παραμονή τους στη Δανία.

Οι υπηρεσίες που είναι διαθέσιμες στη Δανία σχετικά με την υποστήριξη των επιχειρηματιών μεταναστών είναι δημόσιες και δωρεάν, με διαθέσιμα εργαστήρια παροχής συμβουλών στα αγγλικά και δανικά. Ο τομέας των ΜΚΟ στη Δανία διαθέτει επίσης ένα ευρύ φάσμα οργανισμών οι οποίοι υποστηρίζουν τους μετανάστες με εντατικές και στοχοθετημένες υπηρεσίες.

2. Καλές Πρακτικές. Δανία.

2.1 Ενθάρρυνση της πολιτιστικής συνείδησης του μετανάστη και ικανοποίηση των προσδοκιών του δανού πελάτη

Αν κοιτάξουμε την επιτυχημένη επιχείρηση “Falafel Factory”, η οποία ξεκίνησε από πρόσφυγες επιχειρηματίες στη Δανία, μπορούμε να δούμε ότι οι συγκεκριμένοι έχουν υλοποιήσει μια αισθητά ευχάριστη διάταξη σκανδιναβικού στυλ και λογότυπου το οποίο είναι πολύ δημοφιλές στη Κοπεγχάγη και συνεπώς επικερδές. Αυτό, με τη σειρά του παρέχει εργασία σε όσους βρίσκονται στο δίκτυο τους, διευκολύνει τη μετάβαση στο άνοιγμα της επιχείρησης στους ντόπιους συμβάλλοντας έτσι στη συνολική ολοκλήρωση.

Το «Falafel Factory» είναι μια επιχείρηση υποστηριζόμενη από μια ΜΚΟ με την επωνυμία “Refugee Entrepreneurs Denmark” (RED). Οι ερωτηθέντες μας τόνισαν τον τρόπο με τον οποίο οι Δανοί αναμένουν υψηλή ποιότητα όταν αναζητούν μια υπηρεσία και επίσης είναι περήφανοι για το δανέζικο σχεδιασμό την αισθητική και τη παράδοση. Η προσφυγή σε αυτές τις ευαισθησίες των Δανών είναι επωφελής για τους μετανάστες επιχειρηματίες έτσι ώστε να διευρύνουν την πελατειακή τους βάση. Αυτό το παράδειγμα της πολιτιστικής συνείδησης είναι, σύμφωνα με το (RED) ένα ουσιαστικό μέρος της ελκυστικότητας και της «ρωγμής» της δανέζικης αγοράς. Σχεδιάζοντας και δημιουργώντας για παράδειγμα το εσωτερικό ενός χώρου σε σκανδιναβικό- μίνιμαλ στυλ το οποίο θα κάνει ένα Δανό να νιώσει οικεία και άνετα είναι βασικό στο να προχωρήσει η επιχείρηση. Αυτό ισχύει για όλες τις πτυχές μια επιχείρησης, από το σχεδιασμό και την εσωτερική διακόσμηση ενός χώρου έως και τη συσκευασία ενός προϊόντος.

Επίσης, η RED διαπιστώνει ότι για τους νεοεισερχόμενους στη Δανία, η αντιμετώπιση των πολιτισμικών διαφορών είναι καθοριστική. Για παράδειγμα, οι προσδοκίες των Δανών σε ότι αφορά τον ιδιωτικό τους χώρο είναι κάτι που πρέπει να διδαχθούν. Το YES Cph είναι ένα δανέζικος οργανισμός που υποστηρίζει πρόσφυγες επιχειρηματίες, ο οποίος εργάζεται επίσης και για την ευαισθητοποίηση σχετικά με την κατάλληλη πολιτιστική συμπεριφορά σύμφωνα με το δανέζικο πλαίσιο, για παράδειγμα σχετικά με την υγιεινή. Είναι επίσης ελκυστικό για τους Δανούς η επιχείρηση να έχει ένα στοιχείο κοινωνική ευθύνης. Για παράδειγμα, η εταιρία Karma Wash η οποία λειτουργεί υπό την υποστήριξη της RED

αποτελεί παράδειγμα για τη χρήση προϊόντων φιλικών προς το περιβάλλον. Η ενσωμάτωση ενός στοιχείου εταιρικής κοινωνικής ευθύνης στο επιχειρησιακό μοντέλο μπορεί να δώσει μεγάλη έμφαση στον ίδιο το επιχειρηματία και στο κίνητρό του.

Για να είναι ένα επιχειρηματικό μοντέλο ελκυστικό σε ένα Δανό καταναλωτή και να ικανοποιηθούν οι προσδοκίες του, θα πρέπει επίσης να αντιλαμβάνεται και να ακολουθεί τις τεχνολογικές προσδοκίες της εποχής. Η RED συνεργάζεται με τη οργάνωση Hack Your Future για να διδάξει στους πρόσφυγες επιχειρηματίες αυτό το κώδικα και ο Juan Jensen, ένας υπάλληλος στο δήμο του Helsingør, τονίζει επίσης την ανάγκη των μεταναστών επιχειρηματιών να σκέφτονται με ψηφιακό τρόπο κατά την εκκίνηση της επιχειρηματικής τους ιδέας στη δανέζικη κοινωνία. Η διασφάλιση του ψηφιακού γραμματισμού αποτελεί μέρος της ανταπόκρισης στις προσδοκίες των Δανών και με αυτόν τον τρόπο μέρος της ελκυστικότητας και της ολοκλήρωσης.

Μετανάστες Επιχειρηματίες στη Δανία: <http://refugeeentrepreneursdenmark.dk/>

YES Cph: <https://www.yescph.dk/>

Δήμος Helsingør Υπηρεσίες και Υποστήριξη Νέων Επιχειρηματιών:

<https://www.helsingor.dk/erhverv/start-og-vaekst-af-virksomhed/nydansk-ivaerksaetter-i-helsingor/>

Hack Your Future: <https://hackyourfuture.dk/about/>

2.2 Διαπολιτισμική υποστήριξη με ιδιαίτερη προσοχή στις ψυχολογικές ανάγκες των προσφύγων επιχειρηματιών

Κατά την παροχή υπηρεσιών σε αυτή την ομάδα στόχο, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ικανοποίηση των ψυχολογικών αναγκών ενός ατόμου μέσω συνεργασίας. Οι ερωτηθέντες μας κατονόμασαν τα προφανή ψυχολογικά εμπόδια που οι νέοι επιχειρηματίες αντιμετωπίζουν κατά την έναρξη μιας επιχείρησης σε ένα καινούριο μέρος και τα πιθανά αρνητικά αντίκτυπα αυτών.. Γενικά, είναι κάτι το οποίο είναι δύσκολο να ξεπεραστεί χωρίς βοήθεια. Στη σχολή επιχειρηματικότητας της Κοπεγχάγης (CSE), έχει εντοπίσει μια «αλλαγή νοοτροπίας» ως προς τη χρήση των γνώσεων και των ικανοτήτων των προσφύγων επιχειρηματιών με σκοπό την ισχυρότερη πίστη στον εαυτό τους. Αυτό γίνεται σε συνεργασία με τον Δανικό Ερυθρό Σταυρό.

Οι πρόσφυγες, έχοντας ένα μικρό έως και μηδαμινό δίκτυο όπως επίσης και ένα πιθανό παρελθοντικό ψυχολογικό τραύμα, έχουν την ανάγκη αυτής της ομάδας-στόχου για την παροχή βοήθειας και την αντιμετώπιση συναισθηματικών αναγκών. Η RED με τη σειρά της έχει εντοπίσει επίσης αυτή την αναγκαιότητα και συνεργάζεται με το Δανέζικο Συμβούλιο Προσφύγων (DRC) για να διασφαλίσει τη διαθεσιμότητα των συμβούλων καθόλη τη διάρκεια της παροχής υπηρεσιών – σύμβουλοι οι οποίοι μπορούν να ανταποκριθούν στις διαφορετικές ανάγκες και επιθυμίες των μεταναστών.

Η εξασφάλιση μιας ολιστικής προσέγγισης, η οποία θα ικανοποιεί τις συνολικές ανάγκες ενός μετανάστη επιχειρηματία, πιθανότατα να σημαίνει εργασία σε διατομεακό επίπεδο. Οι διαφορετικές οργανώσεις έχουν διαφορετικούς πόρους και τεχνογνωσία καλύπτοντας το μεγαλύτερο ποσοστό αναγκών, συμπεριλαμβανομένων και των ψυχολογικών. Επίσης δημιουργεί συνεργιστική επίδραση, υλοποιώντας έτσι νέες και καινοτόμες συνεργασίες με μεγαλύτερες πιθανότητες επιτυχίας όσον αφορά τους νέους επιχειρηματίες.

Refugee Entrepreneurs Denmark: <http://refugeeentrepreneursdenmark.dk/>

Copenhagen Business School, School of Entrepreneurship: <https://cse.cbs.dk/>

Danish Red Cross: <https://www.rodekors.dk/>

Danish Refugee Council: <http://www.drc.dk/>

Credits

Αυτή η έρευνα πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος “VET Opportunities for Migrants and Refugees” στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος “Erasmus Plus KA2 Strategic Partnerships for VET.” Το πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η δημοσίευση αυτή αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις του δημιουργού και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση πληροφοριών που περιέχονται σε αυτή.

Κωδικός έργου: 2017-1-DK01-KA202-034224